

Rondwandeling door de natuurtuin.

Er was eens een ongebruikt voetbalveld waar drie natuurvriendelijke verenigingen een natuurtuin van wilden maken.

Ze spanden zich in, werkten samen en:

HUN DROOM WERD WERKELIJKHEID:

HET IS EEN JUWEEL VAN EEN NATUURTUIN GEWORDEN.

Wij willen graag dat kinderen kennis maken met deze vervulde droom van een aantal mensen die met hart en ziel bezig zijn met de natuur.

Voor kinderen van de onderbouw, middenbouw en bovenbouw zijn boekjes gemaakt.

Ze zijn via deze site te downloaden en gemakkelijk te printen.

Bij de enkelzijdige versie kunt u gemakkelijk de inhoud van de boekjes bekijken. De dubbelzijdige versie kan geprint worden. Dan hebben de kinderen een echt boekje waarin ze goed kunnen werken. Deze boekjes fungeren als gids door de natuurtuin.

De kinderen van bovenbouw en middenbouw kunnen er zelfstandig mee door de tuin. (als er meerdere kinderen tegelijk komen mogen ze in groepjes de tuin rond)

Voor elk kind moet een boekje en een potlood meegebracht worden naar de natuurtuin.

De kleintjes van de onderbouw hebben de begeleiding van een volwassene nodig.

Voor de onderbouw zijn twee boekjes ontworpen. Eentje voor de begeleiding, die er een leidraad aan heeft en eentje voor de kinderen, waarin de plaatjes en de doe-dingen staan.

Kijk maar wat de inhoud van de boekjes is.

Heeft iemand ideeën om ze te verbeteren? Vertel het ons a.u.b.

"Welkom," willen wij zeggen tegen iedereen die aandacht wil geven aan onze natuurtuin.

Vooraf ook aan volwassenen die kinderen onder hun hoede hebben.

We kunnen allemaal werken aan het behoud van natuur om ons heen.

Zonder natuur geen leven.

De rondwandeling van de kinderen gaat over het dreuzelpad en ze lopen dus van bordje naar bordje. In hun boekje wordt telkens aangegeven wanneer ze naar een volgend bordje moeten lopen. In elk boekje staat een plattegrond van de tuin.

Nu volgt nog wat achtergrondinformatie voor volwassenen over de onderwerpen die in de kinderboekjes aandacht krijgen.:

Bij bordje 1: compost.

'n Hoop over compost

Composteren is erg belangrijk.

In onze natuurtuin wordt al het tuinafval tot compost verwerkt. Zo blijft de kringloop gesloten.

Argumenten om te composteren.

Compost verbetert de bodemstructuur.

Het hecht gronddeeltjes aan elkaar, zodat er een betere structuur ontstaat.

Door compost kan zandgrond meer water en voedingsstoffen vasthouden.

Compost leidt tot evenwichtige groei van planten.

Compost stimuleert het bodemleven

Er zullen meer regenwormen in de bodem voorkomen.

Zelfgemaakte compost is een gratis basismeststof.

2

Voedingsstoffen in evenwichtige hoeveelheden.

U bent bekend met de herkomst van het materiaal.

Zelf composteren helpt mee de groei van onze afvalberg te verminderen.

Wat doen regenwormen in de bodem?

De regenworm verwerkt organisch materiaal tot een humusachtige meststof.

Door het verteren en verwerken van dood organisch materiaal samen met de mineralen, levert hij de meest waardevolle mest voor onze planten.

Hij doet nog ander nuttig werk: hij maakt talrijke gangen, die hij met zijn slijmafscheiding in stand houdt. Zo zorgt hij voor luchtigheid en het waterhoudend vermogen van de bodem. Hierdoor kan overtollig water sneller afvloeien en kunnen plantenwortels gemakkelijker in de grond dringen.

!!! Kunstmestkorrels bevatten veel zouten. Als de regenworm hiermee in contact komt sterft de worm na enkele minuten**!!!**

Bij bordje 2: de Velt-tuin.

Velt stelt zich voor:

V.E.L.T. is de afkorting van: Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze.

Doel:

De vereniging informeert en verenigt mensen die meer willen weten over:

- **hoe je gezonde groenten kweekt zonder gif en kunstmest**
- **hoe je een siertuin aanlegt met meer vogels en insecten, dus ook zonder gif en kunstmest**
- **hoe je een lekker, gezond en ecologisch verantwoord dagelijks menu samenstelt en**
- **hoe je meer inzicht krijgt in het complexe geheel van wat men ecologisch leven noemt**

wat is ecologie?

Dat we zoveel mogelijk rekening houden met het geheel, dus de mens in zijn omgeving, samenwerken met de natuur, het vormen van gesloten kringlopen, een plant wordt compost en dient weer als voedsel voor de volgende plant.

In de natuurtuin van 't Loo wil Velt laten zien wat mogelijk is op het gebied van eco-tuinieren. Educatie is dus het hoofddoel.

De fruittuin

De fruittuin bestaat uit twee delen:

- Een gedeelte is de bessentuin. Hier staan Josta- en Wijnbessen, Frambozen, Bramen, Witte en Rode bessen en de Kruisbessen.

- In het andere gedeelte staan half-hoogstam fruitbomen. Aan de rand staan enkele soorten leiperen en de rest bestaat uit diverse soorten appels.

In deze tuin worden o.a. snoeilessen gegeven en bij voldoende oogst gaan we jam maken.

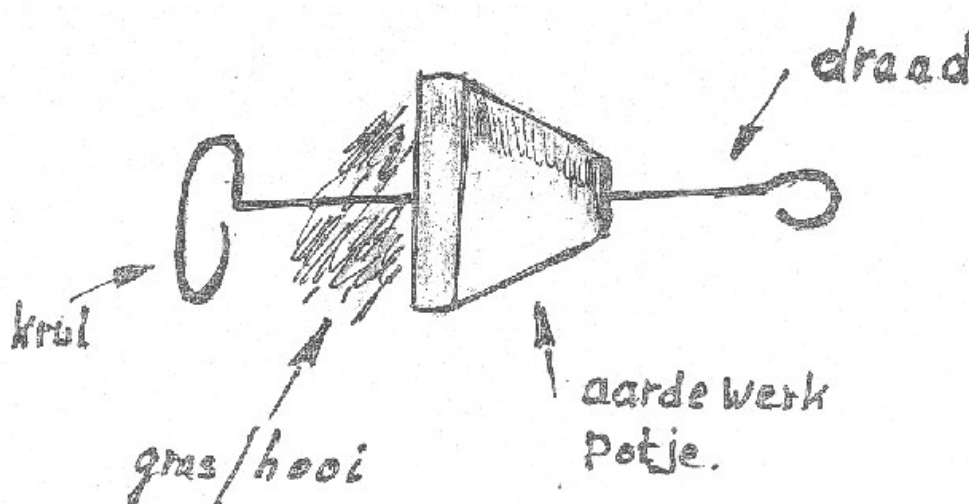
Smultijd voor de oorworm

Vanaf de maand mei krijgen de liefhebbers van fruitbomen te maken met luizen in de bomen.

Voor ons een last maar voor de oorworm een lust.

De oorworm is voor ons dus een nuttig insect, want hij eet 's nachts de luizen in de fruitbomen op. Omdat oorwormen nachtdieren zijn moeten we er voor zorgen dat ze overdag een "huisje" hebben om in te kruipen zodat ze niet opgegeten worden door hongerige vogels.

Een oorwormhuisje maken we op de volgende manier:



De ecologische moestuin

Om ziekte en plagen te voorkomen, is het belangrijk om meer te weten over een aantal ecologische aspecten zoals:

Bemesting

Een gezonde bodem is de basis voor een gezond gewas.

De noodzaak van bemesting is niet alleen om de toestand van de bodem te verbeteren, maar ook om tekorten aan voedingsstoffen in de bodem op te heffen en de humusvoorraad op peil te houden.

Deze tekorten worden aangevuld met organische en/of minerale meststoffen.

Zelfgemaakte compost is een organisch en structuurverbeterend product dat ook nog voedsel en sporelementen bevat.

Vruchtwisseling en teeltplan

Als moestuinbezitter maak je eenmalig een plan op papier waarin rekening wordt gehouden met vruchtwisseling.

Vruchtwisseling houdt in: nooit op hetzelfde stuk grond twee jaar achter elkaar hetzelfde gewas kweken maar verschillende teelten volgens een vooropgezet schema elkaar laten opvolgen.

Het teeltplan is: een plattegrond van de moestuin waarop de gewassen die dit jaar worden geteeld, opgeschreven worden.

Hierbij moet rekening gehouden worden met de benodigde bemesting en gevoeligheid voor insecten en schimmels e.d.

Zo voorkom je ziekten en plagen. In de natuurtuin is een voorbeeldmoestuin.

Dit zijn planten, die niet worden geoogst, maar speciaal worden gezaaid vanwege hun vermogen om stikstof te binden en hun plantaardige massa, die het humusgehalte van de bodem verhoogt. Op deze manier worden én de bodemorganismen én de planten gevoed en bovendien wordt de structuur van de bodem verbeterd.

Groenbemesters kunnen gebruikt worden als een perceel minimaal 2-3 maanden braak ligt.

Er zijn diverse groenbemesters:

- **De vlinderbloemigen**
veelgebruikte vlinderbloemgewassen zijn: diverse klaversoorten, wikke en lupinen.
- **De kruisbloemigen**
Het voordeel van kruisbloemigen is dat ze snel groeien. In korte tijd leveren ze een grote plantaardige massa. Bovendien zijn het goede nectarplanten voor de bijen. Veelgebruikt zijn koolzaad, bladrammenas en mosterdzaad.
- **De grasachtigen.**
De meest gebruikte gewassen zijn rogge- en raaigrassoorten. Ze groeien snel en zijn enigszins winterhard. Ze worden vooral gebruikt als winterbedekking op de zandgrond, om structuur en conditie op peil te houden.
- **Phacelia**
Omdat Phacelia niet verwant is aan een van een van onze groentenfamilies is dit een ideale groenbemester.

Bodembedekking

Met bodembedekking of vlakke compostering wordt bedoeld het aanbrengen van weinig of niet verteerd materiaal op het oppervlak zonder dat dit met de grond wordt vermengd.

Dit niet levende materiaal zal dus langzaam verteren en zo de voedingsstoffen aan de bodem afgeven.

Andere voordelen zijn:

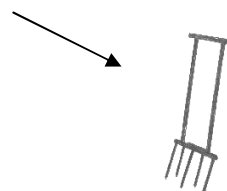
- het breken van de regeninslag,
- het voorkomen dat vruchtbare grond wegspoelt en
- het verhinderen dat onkruid kan ontkiemen.

Grondlagen intact laten

Om zoveel mogelijk van de voedingsstoffen gebruik te maken kun je het beste de bodemlagen intact laten. Door te spitten verstoort je het bodemleven.

Je kunt beter niet te veel spitten maar de bovenste laag verluchten.

Bij Velt doet men dat met behulp van een Grelinette.



Een extra voordeel is dat het veel minder zwaar werk is als spitten.

Kruiden zijn eenvoudig te kweken en simpel te verzorgen.
Natuurlijk gebruiken we in onze kruidentuin geen kunstmest en geen gif.
Voor bemesting gebruiken we eigen gemaakte compost en evt. dolokalk.
In onze kruidentuin groeien kruiden die zowel mooi als nuttig zijn.

De goudbloemen die hier elk jaar weelderig bloeien zijn een lust voor het oog en willen een weldaad zijn voor de gezondheid van de mens.

Maak je eigen goudbloemolie

Pluk voldoende oranje kroonblaadjes van de goudbloem (*Calendula officinalis*) om daarmee een jampotje van 450 gram mee te kunnen vullen. Het beste kun je deze plukken op een zonnige dag, zodat er geen vochtige blaadjes worden geplukt en laat de kroonblaadjes ongeveer 12 uur drogen op een oude krant, zodat de inkt niet afgeeft.

Vul het jampotje met de gedroogde kroonblaadjes en giet er voorzichtig biologische zonnebloemolie of olijfolie overheen. Sluit het jampotje met een kunststof deksel, of gebruik als tussenlaag plastic folie als je een metalen deksel hebt.

Zet het jampotje op een zonnige plek (binnen of buiten) en laat dit geheel minstens 6 tot 7 weken op elkaar inwerken. De fles twee maal per week schudden, zodat de inhoud goed mengt.

Zeef daarna de olie met de kroonblaadjes door een koffiefilter of een katoenen doek en doe de olie in een donker gekleurde fles om de olie beter te kunnen bewaren. Schrijf de datum en goudbloemolie op het etiket en plak dit op de fles.

Op een koele plaats bewaren, maar niet in de koelkast; het product kan ongeveer een jaar worden gebruikt.

Goudbloemolie kun je goed gebruiken bij of tegen:

- opgelopen schaafwonden
- droog eczeem
- littekens trekken na regelmatig masseren [gedeeltelijk] weg
- droge handen en voeten.

De ecologische siertuin

Ook hier: geen kunstmest en geen gif.

Hier zijn veel inheemse planten gebruikt die op deze grondsoort willen groeien en op hun beurt weer voedsel geven aan b.v. vlinders.

Het leuke 'kinder-tuinhuis' is gemaakt van wilgentenen.

Oudervogels vangen in de lente duizenden insecten om hun jongen groot te brengen.
Het schelpenpad helpt mee om vogels te lokken. Zij hebben kalk nodig om goede eitjes te kunnen leggen.

In de herfst laten we de bladeren liggen. De vogels kunnen dan zoeken naar insecten die tussen de bladeren leven.

IVN vereniging voor natuur en milieu-educatie is een landelijke vereniging die zich bezighoudt met allerlei activiteiten op het gebied van natuur- en milieu- educatie.

De ivn-afdeling Bergeijk-Eersel werkte samen met de Bijenhoudersvereniging Bergeijk en Velt aan het ontstaan van deze natuurtuin. Er wordt ook hard gewerkt om het mooie en vooral het goede van de natuurtuin te behouden.

Bij bordje 3: De Wilde plantentuin

In de wilde plantentuin is een groot aantal planten bij elkaar gebracht die zijn terug te vinden in de berm langs wegen en paden in Nederland.

De vormgeving van deze tuin is zodanig gekozen dat de bezoekers nagenoeg alle planten van dichtbij kunnen bekijken.

Er staan ongeveer 200 verschillende soorten planten in deze tuin.

De paden zijn voorzien van houtsnippers om de tuin een rustig geheel te geven en om minder onderhoud te hoeven plegen.

De tuin is met gaas afgeschermd om vraat van konijnen tegen te gaan. Elders in de tuin kunnen deze dieren gewoon hun gang gaan.

Vlindertuin

De wilde plantentuin en het ruige gedeelte van de natuurtuin zijn tevens bedoeld als vlindertuin. Op zonnige zomerdagen, vooral in juli en augustus, kun je in onze natuurtuin genieten van deze fladderende juweeltjes.

Het is de bedoeling om niet alleen vlinders naar de tuin te lokken, maar ook om er voor te zorgen dat de vlinders hun volledige cyclus in deze tuin kunnen volbrengen, m.a.w. dat de tuin een thuis wordt voor de vlinders.

Dat gebeurt niet zomaar.

Er moeten dan niet alleen voedselplanten voor de vlinders, maar ook voedselplanten voor hun rupsen aanwezig zijn. Dat is zelden dezelfde plant.

Er staan gelukkig veel brandnetels, want mooie dagvlinders als dagpauwogen, kleine vossen, gehakkeld aurelia's, landkaartjes, atalanta's en soms ook de distelvlinders leggen daar hun eitjes op.

Er moeten ook overwinteringsplaatsen zijn voor het overwinteringsstadium van de diverse vlinders; de ene soort overwintert als rups, de andere als ei, pop of vlinder.

Ze hebben een schuilplaats nodig om zich te beschermen tegen vijanden en de weersomstandigheden.

Bij bordje 4: De poel

De poel heeft een belangrijke betekenis voor:

- Oever- en waterplanten.
- Amfibieën zoals kikkers, padden en salamanders.
- Allerlei waterleven zoals libellenlarven.
- Drinkgelegenheid voor vogels en andere dieren en diertjes.

Amfibieën vormen een groep tussen waterbewoners en aardbewoners. Zij zijn koudbloedig, hun lichaamstemperatuur varieert met en is afhankelijk van de buitentemperatuur.

De huidademhaling is bijzonder effectief en voorziet gedurende de winterslaap in de gehele zuurstofbehoefte van het dier.

Ze zijn voor hun voortplanting afhankelijk van niet al te diep water, dat in het voorjaar vlug door de zon wordt verwarmd.

Onderweg in de tuin zie je zo nu en dan dood hout liggen.

Dood hout brengt leven in de tuin

De een zijn dood is de ander zijn brood.

Dat geldt zeker voor de natuur waar een voortdurende wisselwerking is tussen leven en dood.

Dood hout hoort in onze natuurtuin

- Het is leerzaam om het verteringsproces te volgen. Er zullen zich verschillende soorten schimmels ontwikkelen, b.v. in de vorm van paddestoelen.
- Versnipperd hout kun je gebruiken om op paden en onder bomen en struiken te strooien. Op die manier kun je ongewenste kruiden vermijden.
- Je kunt er woon- en schuilgelegenheid mee geven aan diverse dieren zoals vlinders, andere insecten, vogels, hazelwormen, hermelijnen en egels b.v.

Bijenhoudersvereniging Bergeijk

Bij bordje 5: de bijen

Deze vereniging stelt zich tot doel de bijenhouderij in al zijn facetten in stand te houden en te bevorderen.

De plaatselijke vereniging Bergeijk doet dit in de natuurtuin door middel van de bijenhal.

Hier wordt:

- Aan bijenhouders die in een dichtbevolkte wijk wonen de gelegenheid geboden enkele bijenvolken te houden.
- In educatieve zin, voorlichting gegeven aan jong en oud over:
 - het leven van de bijen
 - het belang van de bijen voor het geheel van de ecologische samenhang in de natuur
 - de waardevolle bijenproducten.

De bijen leveren een belangrijke bijdrage aan het ecologisch evenwicht en worden in hun voortbestaan geholpen door de bijenhouder, die hen een veilige woning verschaft en hen zo helpt de verarming van de flora en de soms barre winters te overleven.

Daarvoor in de plaats geven de bijen hem een aantal bijzondere producten:

- **Honing**, die door de antiseptische werking een aantal ziektes en ontstekingen voorkomt en die een sterk medicinale werking heeft bij o.a. verkoudheid en keelontstekingen.
- **Bijenwas** waarmee de bijen hun raten bouwen en de **propolis** waarmee ze hun woning dicht 'kitten' hebben steeds meer betekenis gekregen bij het voorkomen van ziekten.
- **Stuifmeel** dat door de bijen in pollen verzameld wordt als voedsel voor hun larven, blijkt een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de gezondheid van mensen. B.v. in het bestrijden van allergieën zoals hooikoorts.
- **Koninginnegelei**, die zo krachtig van samenstelling is dat ze bepaalt of een bijenlarfje al dan niet uitgroeit tot koningin, blijkt ook zeer geneeskrachtig te zijn.

Behalve dat ze belangrijke schakels zijn in het bevruchten van planten, geven bijen aan de mens dus heel wat producten die voor zijn gezondheid van belang kunnen zijn.

Bij bordje 6: Het stiltegebied

Dit rustige gebied is belangrijk voor dieren als hermelijn en torenvalk, die beiden in onze natuurtuin waargenomen zijn. In die rust kunnen ze hun goede werk doen: veldmuizen en woelmuizen vangen, want deze plantenertertjes leven hier ook. Hun aanwezigheid mag niet uitgroeien tot een muizenplaag. Hermelijnen, andere marterachtigen en torenvalken zullen dat voorkomen.

Bij bordje 7: De grootste insectenmuur van Nederland

Dit unieke bouwwerk is te vinden in onze natuurtuin.

De muur is niet gebouwd in de stijl waarin mensen hun woningen bouwen.

Maar ze wil onderkomen bieden aan diverse dieren.

Daarom zijn er zoveel openingen en kieren en gaten in te vinden.

Een bouwmeester zou ons geen 10 geven voor het metselwerk.

Maar ja, dieren houden niet van netjes en deze insectenmuur is voor hen wel een 10 plus waard.

Er zijn veel schuilplaatsjes in voor hen en de muur zelf is ook nog 'aangekleed' met nestblokken voor solitaire bijen en wespen, een overwinteringskastje voor vlinders, een nestkastje voor vogels, een slaap- en overwinteringskast voor vleermuizen, mooie etalagekastjes en diverse inlichtingenborden die u een heleboel duidelijk maken over vogels en solitaire bijen en wespen.

Er zijn aangebouwde zitbanken bij het Albert van Ottenplein.

We zijn blij met onze insectenmuur

en we hopen dat alle mensen die de natuurtuin bezoeken dat ook zijn.

Een paradijsje

Deze insectenmuur is vooral voor solitair levende bijen en wespen een paradijsje.

In kieren, spleetjes en gaatjes en in de verschillende nestblokken kunnen zij hun broedcellen maken.

Deze solitair, dus alleen levende diertjes, worden ook wel wilde bijen en wilde wespen genoemd.

De vrouwtjes van de verschillende soorten van hen bouwen in hun eentje de broedcellen voor hun nakomelingen. Elke soort doet dat op zijn eigen manier.

Solitair bijen.

Het vrouwtje van een wilde bij zorgt dat er in elke broedcel een bijenbroodje komt. Dat is een mengsel van stuifmeel en nectar. Ze moet daarvoor heel wat bloemen bezoeken. Als het "broodje" klaar is legt ze er een eitje op. De uitgekomen larve heeft dan genoeg te eten.

Nadat het ei gelegd is sluit moeder de broedcel af. Ze maakt een rij broedcellen achter elkaar. Als de larven volgroeit zijn verpoppen ze en uit de pop komt na verloop van tijd een nieuwe wilde bij. De nieuwe generatie wilde bijen verlaat de broedcellen pas na een jaar. Zij zullen hun ouders nooit zien, want die zijn dan al lang dood. Toch weten deze nieuwe bijen precies wat ze moeten doen om te zorgen dat hun bijensoort blijft voortbestaan.

Er zijn onder de wilde bijen ook koekoeksbijen die zelf geen broedcellen maken maar hun eitjes in de broedcel van een andere bij leggen.

Ook sommige wilde wespen zijn parasieten, want ze leggen hun eitjes in de broedcel van een andere wilde wesp. De goudwesp is zo'n parasiet.

Solitaire wespen

In de natuur leven verschillende soorten wilde wespen die hun kroost voeden met plantenmateriaal. Dat doen o.a. de bladwespen, die hun eitjes op bladeren van planten leggen. Hun larfjes eten de bladeren op. De galwespen leggen hun eitjes in bladeren. Dan ontstaan de typische bladgallen waarin de larfjes leven. Er is ook een soort wilde wesp: de pollenwesp, die zoals de wilde bijen stuifmeel en nectar verzamelt als voeding voor haar larfjes.

De larven van veel andere soorten wilde wespen zijn vleeseters. Hun moeder zorgt er voor dat er voldoende voedsel in de broedcel aanwezig is. Dat kunnen o.a. spinnen, rupsen, sprinkhanen, wantsen, vliegen, bladluizen, kakkerlakken, kevers en vlinders zijn. Elke wilde wespesoort heeft zo een voorkeur voor een van deze prooidiertjes. Ze verlammen deze met een steek in het zenuwstelsel. Het prooidiertje kan zich daarna niet meer bewegen, heeft geen pijn en blijft lang vers voedsel voor de uitgekomen larven.

Wilde bijen en wespen zijn geen gevaar voor de mens.

De angels van de meeste van hen kunnen de menselijke huid niet doorboren.

Zij vallen de mensen niet aan.

Nuttig !!!!!!!

Zowel wilde bijen als wilde wespen zijn nuttige diertjes. Wilde bijen spelen een grote rol bij de bestuiving van vele bloemen. Wilde wespen zorgen voor een natuurlijk evenwicht in de insectenwereld.

Het aantal van deze diertjes is de laatste jaren sterk achteruitgegaan.

Geef hen a.u.b. de ruimte en voldoende nestgelegenheid, want dan is de mens verzekerd van zaadvorming bij vele bloemen en hij hoeft niet naar een gifspuit te grijpen bij de bestrijding van verschillende schadelijke insecten.

Bij bordje 8: Het helofytenfilter

Het helofytenfilter is een waterzuiveringssysteem.

Het werkt met oever- en moerasplanten (helofieten) b.v. riet, lisdodde, gele lis en diverse biezensoorten.

De natuurtuin heeft gekozen voor riet en een vertikaal filter.

Het afvalwater wordt opgevangen in een pompput en daarna wordt het water twee maal per dag in het rietveld gepompt.

Na een bevoeiing valt het filter droog en kan er lucht in het zand doordringen, waardoor de zuivering sterk verbetert.

De filter voldoet aan de strengste eisen die aan moderne rioolzuiveringsinstallaties worden gesteld. Daarom wordt een rietveld als alternatief voor drukriolering door de overheid goedgekeurd als de bestaande riolering niet binnen 40 meter van de perceelgrens ligt.

Het resultaat is een helder en reukloos eindproduct dat heel goed hergebruikt kan worden om b.v. het toilet door te spoelen of de tuin water te geven.

De Wingerd

De Wingerd is ons bezoekerscentrum en was eerder het kleedlokaal van de voetbalclub die op dit terrein voetbalde. Met geld van de provincie Noord-Brabant is het gebouwtje gerenoveerd tot een mooi lokaal waar de drie verenigingen (Velt, IVN en de Bijenhouders) lezingen en lessen over de natuur, tuinieren en bijenhouden kunnen geven.

Er zijn zoveel mogelijk milieu-vriendelijke materialen en verf gebruikt.

Een keer per maand hebben mensen hier ook de kans om eten te proeven dat met zuivere natuurproducten en zonder vlees wordt bereid.

De maaltijden zijn goedkoop, maar het is ook niet de bedoeling om er geld mee te verdienen.

De heerlijke maaltijden hebben alleen een voorbeeldfunctie. Maar we hebben TOP-kokkinnekes. Tijdig een afspraak maken is dus wel noodzakelijk als je ook eens wilt komen proeven hoe lekker gezond eten is.

Er is een zonnecollector voor warm water.

En natuurlijk gebruiken we groene stroom.

Aan de linkerkant (oosten) van het gebouw hangen nestkastjes voor de vogels.

Rechts hangt een vleermuizenkast.

De natuurtuin is ook van jullie.

Iedereen mag er komen genieten en desgewenst helpen.

Kom!

Kom maar!

Je bent van harte: **welkom**